

DRN

DATA BANKA NÁPADŮ na prestižní adrese

„Nejdražší parcela v Praze“ – tak se dlouhou dobu přezdívalo volnému pozemku na rohu Mikulandské a Národní třídy. Místo, které bylo v minulosti dějištěm mnoha důležitých událostí, skýtalo obrovský potenciál. Cesta k jeho proměně ve funkční nároží však byla nebývale trnitá. Zelený DRN Stanislava Fialy však žádné ostny nemá, naopak, prázdnotu vyplnil organickou vlnou, změkčenou zelenými prvky.

- 01 Fasáda do Národní třídy
- 02 Pohled z Národní třídy

DRN

Místo: Národní 135/14, 110 00 Praha-Staré Město

Investor: SEBRE, a. s.

Autor: Stanislav Fiala / Fiala+Němec

Spolupráce: Jiří Václavů, Milan Vrána,
Jana Štefůrková, Jiří Neumann, Jan Stáhala,
restaurátor: Martin Pavala,
statika: Němec Polák s. r. o.,
dřevěné krovky: Vír Mlázovský

Hlavní dodavatel: Hinton, a. s.

Zastavěná plocha: 2 201 m²

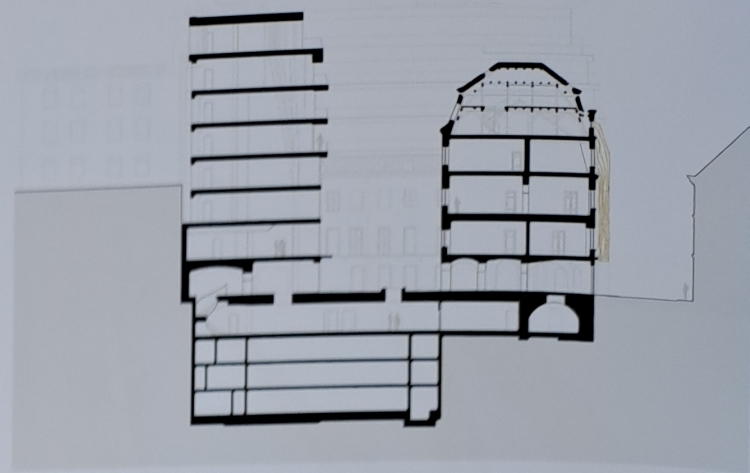
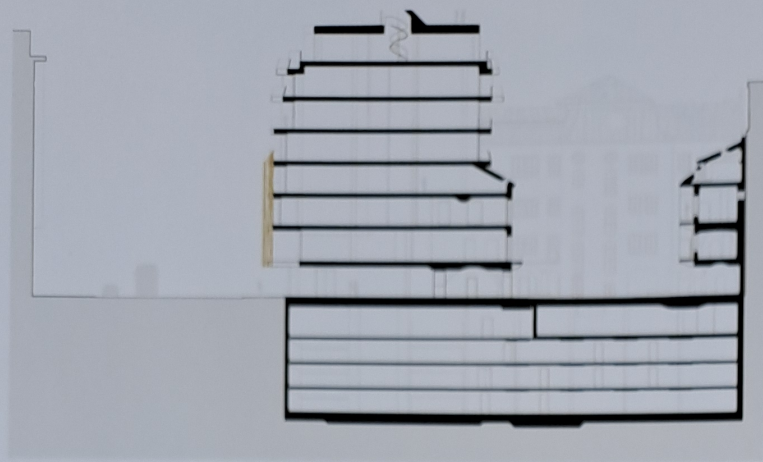
Užitná plocha: HPP: 19 598 m²

Projekt: 2012–2017

Realizace: 2018

Náklady: Neuvedeny

Foto: Petr Jehlík

04 Modulová led svítidla jsou rovněž autorským dílem architekta Fialy.

05 Střešní zahrada s výstupy na terasu

Autorská zpráva

DRN vyrostl v exponované poloze na nároží ulic Národní a Mikulandská v centru Prahy. Na pozemku bylo od roku 1966 parkoviště, se kterým sousedil barokní Schönkirchovský palác. Spojením starého a nového vznikl městský polyfunkční dům s dvorem, obchody, restauracemi a kancelářemi.

Novostavba tvoří nároží a její hmota spojuje Palác Dunaj z roku 1930 s barokním palácem v Mikulandské. Obrys budovy sleduje uliční čáru a na výškové rozdílly svých sousedů reaguje ustupujícími patry, lemovanými balkóny se zelení a výtvarnou míří. Významným městotvorným prvkem je pasáž a přístupný dvůr, který by měl být v budoucnu propojen se sousední školou UMPRUM.

Na uliční prostor navazují dvě obchodní podlaží obchodních prostor a suterén pod dvorem. Čtyři podzemní podlaží ukrývají garáže a hlavní technologie. Horní patra jsou kancelářská, střecha slouží jako terasa s pečlivě provedenou zahradou.

Prolnání barokního světa s moderním, propojení starého a nového jsou motivy, které prostupují celým objektem. Najdeme je na hlavních stavebních konstrukcích i na drobných prvcích interiéru. Do pohledové železobetonové konstrukce jsou vkládány různé prvky, například původní cihly, prejzy, kameny a staré trámy. Do povrchu jsou otačeny kmeny stromů, lana a různé druhy bednění. Beton je různě probarvený.

Barokní palác byl očištěn od dostaveb a nánosů. Odkryty byly hodnotné gotické sklepy, klenby, kamenné schody, zdivo,

polychromované trámové stropy i malby na stěnách. Vše bylo pečlivě zrestaurováno a doplněno s důrazem na řemeslné provedení. Původní krov, zničený novodobými přestavbami, byl navržen a proveden v barokní podobě, včetně dodržování starobylé tesařiny. Totéž je možné říci i o stropech ve 3. patře.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Místo stavby a genius loci, přítomnost Schönkirchovského paláce, jeho dvorních klídel a konírny, již vydané stavební povolení na projekt hotelu, dle kterého se začalo stavět. To vše hrálo roli v architektonickém návrhu projektu Paláce Národní, který byl založen především na citlivém přístupu k původním objektům. Důraz byl kladen na používání klasických řemeslných postupů a materiálů kompatibilních s historickými materiály. Propojení barokního paláce a moderního domu diktuje estetiku celého komplexu. Prvořadým záměrem bylo co nejkvalitněji zrekonstruovat barokní stavbu a využít všechny nalezené hodnoty k prezentaci v dokončeném díle. Všechny původní materiály (cihly, opukové kameny, dřevěné trámy, valouny ze staré dlažby nebo třeba prejzy a tašky) byly pečlivě uloženy a následně v novostavbě zapracovány do jednoho harmonického celku. Bylo obnoveno původní tvarosloví střechy paláce, které bylo v průběhu času několikrát narušeno necitlivými úpravami. Autoři projektu také pracovali s informací o plánované rekonstrukci budovy jižního souseda a připravili prostor u jižní stěny pro možné propojení nádvoří obou objektů.

06 Hlavní schodiště v 5. patře, betonová stěna s vkládanými poli cihel

07 Interiér barokního paláce s částečně zachovanou omítkou, původními malovanými stropy a prvky interiéru

Novostavba na volné nárožní proluce spojuje různé světy – vysoké jednoduché tvary Paláce Dunaj z třicátých let 20. století a nižší romantické barokní paláce v ulici Mikulandská. Hlavní fasáda sleduje uliční čáru, která díky existenci Schönkirchovského paláce (Kaňkova domu) ubíhá a zužuje ulici na původní historickou šířku. K propojení těchto světů pomáhá síť ze zabezpečených nerezových pásků, která vizuálně navazuje na římsy a nároží sousedních objektů.

Propojení původního barokního objektu s moderní architekturou je možné nejintenzivněji vnímat na nádvoří, které vytváří spolu s nově vzniklou pasáží příjemný a klidný veřejný prostor na jedné z nejrůznějších městských tříd v Praze. Z prostoru nádvoří tak lze nejlépe pozorovat celkový rozsah i složitost projektu. Osm nadzemních podlaží nového paláce se propojuje s pěti nadzemními podlažními starého paláce. Díky tomuto propojení vzniká zajímavé členění vnitřních prostor k pronájmu o celkové výměře cca 11 000 m². V přízemí a v prvním patře jsou to jednotky pro obchodní využití, v ostatních podlažích pro kanceláře. Budova má také čtyři suterény, ve kterých je téměř sto parkovacích míst, prostory pro sklady a technologické místnosti.

Od třetího nadzemního podlaží je výraz domu ovládnán průběžně lemujícími balkony, na jejichž okrajích je navržen pás bohaté, řízeně a pečlivě pěstované zeleně, která by měla přispět k osvětlení uličního prostoru, ale také výhledům z oken. Balkony slouží nejen jako bonusový prostor, pomáhající utváření atmosféry interiérů, ale také jako velmi důležitý praktický prvek pro dobrou a pohodlnou údržbu domu, která se pak v konečném výsledku podepíše na celkovém působení objektu.

Při výstupu na střechu novostavby se vstupuje do zahrady s platanami, udržovaným trávníkem a terasou s lavičkami. Ani zde se

v detailech nezapomíná na přiléhající barokní palác a plochy zeleně jsou obsypány drcenou pálenou krytinou. Potenciál místa je zde využit opravdu na maximum a nájemníkům budovy se tak otevírá prostor k odpočinku s výhledem na všechny pražské věže.

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

ZAJIŠŤOVACÍ PRÁCE

Požadavek památkářů na zachování dvorních křídel původních objektů a současný logický požadavek investora na vybudování podzemních garáží pod těmito objekty znásobily složitost provádění spodní stavby. Statik se tedy musel současně s návrhem konstrukce novostavby vypořádat také s návrhem zajištění podchycení památkově chráněných dvorních křídel objektu starého paláce pro umožnění těžby stavební jámy a následné realizace spodní stavby.

Před zahájením těžby stavební jámy byly původní objekty starého paláce sepnuty ocelovými táhly tak, aby byla zajištěna jejich stabilita do doby, než budou rekonstruovány a začleněny do monolitického skeletu novostavby. Aby bylo možné vyhloubit stavební jámu, byly objekty Starého Paláce (východní křídlo v ul. Mikulandská) a sousední domy podchyceny tryskovou injektáží a dvorní objekty byly podepřeny mikropílotovými věžemi (bárkami).

Tři křídla objektu tak v průběhu hloubení jámy a realizace spodní stavby levitovala na husté konstrukci ocelových tenkostěnných trubek. Provádění železobetonových monolitických konstrukcí spodní stavby bylo ztěženo umístěním těchto dočasných podpůrných konstrukcí – některé sloupy se nacházely uvnitř bárek, místy

09

10

11

08 Zadní vstup na rozhraní starého a nového paláce. Starý trám slouží jako nosič instalace.

09 Schodiště do suterénu s národními barvami jednotlivých podlaží

10 Krov starého paláce v barokním tvarosloví se skleněnou podlahou

11 Schodiště starého paláce s autorskými světlými

zavětrování bárek protínalo stěny, někdy byly zase sloupy nebo části stěn v kolizi se zavětrováním bárek. V těchto případech bylo nutné v bárkách po částech předělat zavětrování a teprve poté bylo možné bednit.

Po dokončení stropu nad 1.PP se objekty vynesené na bárkách dozdíly zpět na přechodovou stropní desku a následně bylo možné „les zavětrovaných mikropilot“ postupně od 1.PP do základové desky 4.PP odřezávat. Části pilot, které „propichovaly“ stropní konstrukce, zůstaly ve stropě nad 1.PP ponechány jako vzpomínka pro budoucí generace na tento technologicky náročný a také velmi nákladný proces.

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ NOVOSTAVBY

Nosná konstrukce novostavby je navržena jako železobetonový monolitický kombinovaný systém složený ze stěn, sloupů a obousměrně prnutých stropních desek s hlavicemi, místy doplněný o průvlaky a ocelová táhla. Některé sloupy horní stavby jsou ocelové, vylité betonem. Spodní stavba je navržena jako bílá vana s přídatnou bentonitovou hydroizolací. Základ tvoří masivní ŽB deska. Spodní stavba (stejně jako horní) není dilatována.

Použity byly konstrukční betony C 25/30 – C50/60, betony vodostavební, betony pro pohledové konstrukce a samozhutnitelné betony. Celkově bylo na stavbu dodáno okolo 9 000 m³ betonu včetně barevných betonů. Architekt požadoval deset až dvanáct různých barevných odstínů a typů těchto betonů. Vmícháním barevného pigmentu do betonové směsi docházelo k různým konzistenčním změnám, a bylo tedy nutné konzultovat a vzorkovat tato řešení s odborným dodavatelem.

ZÁKLADY

Základová spára je ve dvou úrovních s rozdílem výšky cca 1 m. Na dně stavební jámy byl proveden podkladní beton ve dvou vrstvách tl. min. 2 x 120 mm. Je to z důvodu provádění vrtů pro tepelná čerpadla a vedení rozvodů primárních tras tepelných čerpadel v koridorech podkladního betonu od vrtů do míst sdružených prostupů základovou deskou.

Stavba je založena na železobetonové základové desce tl. 700–1000 mm z vodonepropustného betonu. Před realizací základové desky byla na podkladním betonu provedena bentonitová hydroizolace. Všechny průchody mikropilot deskami byly dodatečně vyspraveny a průchody základovou deskou také utěsněny.

SVISLÉ NOSNÉ KONSTRUKCE

Obvodové stěny spodní stavby, kopírující tvar proluky, jsou půdorysně poměrně členité a mají tloušťku 400 – 300 mm. Vnitřní stěny horní i dolní stavby jsou vesměs navrženy v tloušťkách

200 a 250 mm, místy 300, 350 a 150 mm. Sloupy spodní stavby jsou vesměs kruhové \varnothing 450–600 nebo oválné 350 x 600 – 450 x 1200 mm. V prostoru ramp mají některé sloupy zvláštní zaoblený tvar, bylo tedy nutné použít speciální bednění – jedná se o ovál navíc s jednou boční stranou zaoblenou. Sloupy horní stavby jsou až na ojedinělé výjimky kruhové \varnothing 550, 500 a 450 mm, místy šikmé z důvodu ustupujících podlaží.

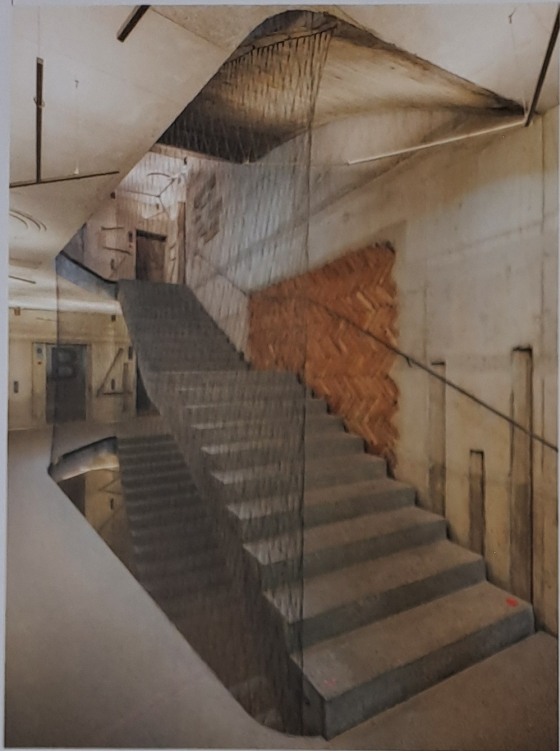
VODOROVNÉ NOSNÉ KONSTRUKCE

Stropní desky spodní stavby nad 4.PP až 2.PP jsou tl. 220 s hlavicemi tl. 280, 300 a 320 mm. Deska běžných ramp je tl. 240 mm, deska vjezdové vytápěné rampy je tl. 280 mm. Stropní desky horní stavby jsou z valné většiny navrženy v tloušťce 210 mm s hlavicemi tl. 290 nad horním lícem desky (tj. 80 mm nad desku). V ojedinělých případech jsou hlavice silnější tl. 300 a 320 mm.

Deska nad 1.PP je navržena jako masivní přechodová konstrukce, protože nese nejen stávající památkově chráněné zděné objekty, ale umožňuje také změnu modulace nosného systému mezi suterény a nadzemními patry. Tomu odpovídá i poměrně vysoká pevnostní třída betonu (C50/60). Tloušťka přechodové desky se pohybuje od 450, 550, 650 až do 850 mm. Pod nádvořím je deska tl. 290 mm s hlavicemi tl. 410 mm doplněná o studny, které slouží jako světlíky, a dále o velký květník pro strom. Studny z valounků zde byly nalezeny během archeologického průzkumu, ale bohužel probíhaly skrz dnešní garáže a nebylo možné je zachovat. Deska 1.PP má z estetických důvodů zachován rovný spodní líc a různá zesílení a hlavice vystupují nad horní líc. Z tohoto důvodu vznikají v některých místech velmi silné skladby podlah (až 400 mm). Ze statických důvodů bylo nutné tyto skladby vylehčit vrstvou porimentu (litá cementová pěna s přidaným drceným polystyrenem).

Náročné bylo také usazení stávajících budov, do té doby na bárkách, na přechodovou stropní desku s rozdílnými výškami jejího horního líce. Mezery mezi patami původních masivních pilířů starého paláce a stropní deskou bylo nutné dozdit a proplétat se tak ve stísněném prostoru skrz konstrukci bárek.

Vnější obrysy desek horních podlaží se mění dle tvaru postupně ustupujících podlaží a navazují tak na sousední budovy. To má za následek, že některé obvodové sloupy jsou šikmé. Poslední podlaží ustupuje výrazně, a tím má i deska nad 7.NP charakter přechodové konstrukce. V horní stavbě jsou některé desky „vykonzolovány“ na značné rozpětí. Tato místa jsou vynesena pomocí kombinace průvlaků a ocelových táhel. Prostorovou tuhost horní stavby zajišťují stěny kolem komunikačních jader a podél hranice se sousedními objekty, které jsou vetknuté do tuhé krabice spodní stavby.

12

13

14

Deska nad 2.NP zahrnuje několik masivních průvlaků, které byly vyztuženy válcovanými profily HEM 550–700 z důvodu přenosu tahového zatížení z konzoly nad 1.NP. Tyto průvlakky současně nesou sloupy skeletu nadzemních pater. Jedná se o sloupy, které nemohly z různých důvodů probíhat do přízemí (např. skrz trakty zděných staveb nebo na chodník podél ulice Národní apod.). Jejich spodní líc je zaoblený a velký objem betonu vzniklý tímto tvarováním byl vylehčen plastovými trubkami osazenými do bednění – bylo nutné je řádně vyvázat a zajistit proti vyplavání při betonáži. Další takovéto průvlakky, ale o něco subtilnější, se nacházejí i v 3.NP a 6.NP, kde bylo nutné přenést zatížení nestandardním způsobem.

SCHODIŠTĚ

Hlavní schodiště v novostavbě je provedeno jako přímočaré a je uloženo pouze v monolitických podestách, nikoliv mezipodestách, rozpon tedy činí téměř 9 metrů. Toto řešení má za následek vznik masivní konstrukce, která je hustě vyztužena a doplněna plastovými vylehčovacími trubkami o průměru 125 mm. Pro zjemnění této masy je spodní pohled schodiště řešen jako vlna bedněná z úzkých kartáčovaných latí. Na schodiště je použit 4% černý beton, ve finále broušený na stupních a mezipodestách. Z toho důvodu muselo být schodiště „nadbetonováno“ o 4 mm, které se následně zbroutil a vynikla tak struktura kameniva v kontrastu s černou hmotou betonu. Toto přímočaré schodiště přechází v posledních dvou podlažích ve schodiště točité o průměru 4,2 m, provedeno jako monolitické z černého betonu. Šroubovice spodního pohledu schodiště byla provedena z úzkých kartáčovaných latí, které opět pohledově příjemně zlehčují a zjemňují konstrukci.

V novostavbě se nachází také prefabrikovaná schodiště, která jsou provedena z prefabrikovaných ramen uložených v monolitických podestách a mezipodestách. I u prefa výroby byla na bednění nášlapů použita nesystémová kartáčovaná prkna, jejichž obtisknutá struktura následně plní i protiskluznou funkci.

UMĚNÍ Z BEDNĚNÍ

Jak již bylo zmíněno v úvodu, beton má na DRNu nosnou i pohledovou funkci. V suterénních podlažích se začínalo s tréninkem vkládání prvků do bednění a pilovaly se techniky a postupy. Následovalo vkládání materiálů pro finální zabudování do nové konstrukce a také použití barevných betonů.

Prostřednictvím aplikace různých druhů bednicího materiálu (hladké i surové bednicí desky, OSB desky, kartáčovaná prkna) se již od suterénních prostor realizovalo bednění stropů podle kladěčských plánů. Na desky stropního bednění se dále v nadzemních podlažích upevňovaly další prvky jako lana a hadice, které

vytvářely reminiscence stropních růžic jako odkaz na přítomnost barokního Schönkirchovského paláce.

Zvláštní pozornost si zaslouží také provedení masivních průvlaků ve 2.NP, které spočívalo v precizní tesařské práci. Spodní líc průvlaků je zaoblen specifickým způsobem a plynule přechází v rovný spodní líc desky. To si vyžádalo poměrně složité a pracné bednění připomínající tvar břicha velryby. Dnes se těmto průvlakům neřekne jinak než VORVANI. Při provádění bednění těchto průvlaků se postupovalo obdobnou metodou jako při stavbě lodního kýlu s tím rozdílem, že žebrování se provádělo vně formy.

PŮVODNÍ PRVKY V NOVÉ HMOTĚ

Neobvyklé pojetí povrchů betonů vyvrcholilo vkládáním matic do bednění stěn a stropů, které po odbednění vytvářely na povrchu betonu plastické obtisky (stromky, lana, kmínky stromů, prkna). Krytí výztuže z těchto důvodů místy dosahovalo 40–60 mm.

V podzemních podlažích jsou pomocí vložených lan a prken do stěn označena čísla podlaží ve výtahových lobby. V nadzemní části, kromě orientační funkce, vytváří vkládané prvky do bednění stěn v každém podlaží jiný příběh – ve vstupním lobby dům doslova vyrůstá ze země s použitím probarvených betonů a vkládání stromků do bednění, v dalších podlažích jsou viditelné obtisky prutů betonářské výztuže, OSB desek, fragmentů profilovaných zárubní dveří, lan, prken. Do obvodové stěny u sousedního objektu Paláce Dunaj se vkládaly cihly z původního zdiva, prejzky, kamenné ostění nebo trámy z krovu. Všechny tyto vložené prvky se našly v původním objektu Schönkirchovského paláce nebo byly použity materiály přímo ze stavby. V posledním podlaží, ve kterém již DRN stoupá do nebes, jsou stěny z bílého a světle modrého betonu. Stejně tak byl proveden i strop, který připomíná modrou oblohu s bílými oblaky.

VYUŽITÍ TEPELNÉ AKUMULACE BETONU

Nadstandardní provedení monolitických konstrukcí je podtrženo uložením trubních rozvodů do stropních desek, sloužících pro budoucí chlazení a vytápění objektu. Jednotlivá podlaží novostavby byla navržena jako velkoprostorové kanceláře s možností dělení prostor na menší kanceláře a zasedací místnosti. To se odrazilo také v návrhu systému stropního chlazení/vytápění, a rozvody jsou tedy realizovány v samostatných okruzích dle možného dispozičního uspořádání prostor.

Zdrojem tepla a chladu pro akumulaci v betonu je 24 vrtů o hloubce 120 m pod základovou deskou novostavby propojených do strojovny tepelných čerpadel země-voda.

12 Hlavní schodiště, stěna s vloženým polem starých čínel

13 Hlavní schodiště, průhled nahoru do proskleného světlíku

14 Umyvadla, osvětlení nad umyvadly vytváří stíny na podlaze

15 Hlavní schodiště, kamenné stupně na betonové schodnici, vrstvy probarveného betonu v pozadí

slam schodiš...
zemím p...
slam schodiš...
ru do p...
lmvada, ...
sady vy...
slam schodiš...
je na b...
zavřeně b...

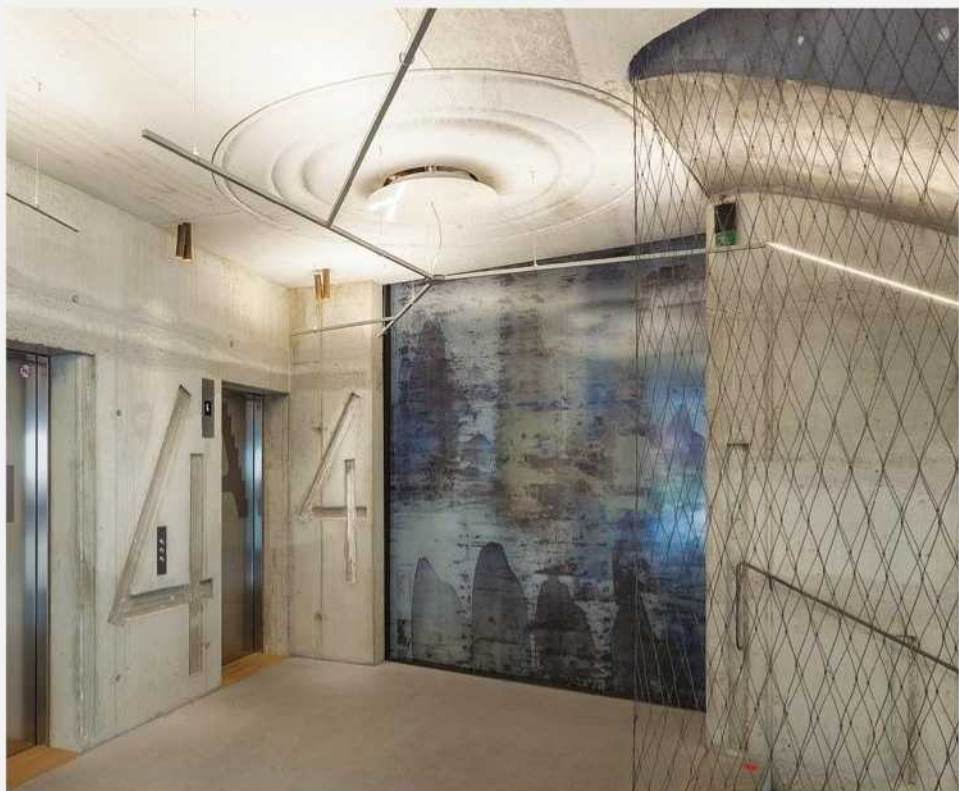

» Dnes mě lidé znají jako architekta organických staveb. Já mám organickou architekturu rád, ale nejsem na ní závislý. Tvořím ji pouze v momentě, kdy mi přináší svobodu a když klienta baví.

16 Pohled do dvora, spojení starého a nového paláce

Jako skočit do hluboké vody

17

Vaše díla bývají monumentálních rozměrů, často vstupujete do veřejného prostoru. Kdy jste začal seriózně spolupracovat s architekty?

První kontakt s architekty nastal v roce 2009, kdy jsem si vzal za ženu architektku a obrazem jsem začal vstupovat do většího měřítka pro daný konkrétní kontext. S Annou jsme hodně debatovali o umění a prostoru. Asi největší zlom nastal v roce 2013 popeleční instalací v kostele Nejsvětějšího Salvátora v Praze, kde jsem s architektem Norbertem Schmidtem vedl dialog jak vstoupit postní instalací do barokního prostoru. Od té doby přicházely prostorové výzvy ať už sakrální, galerijní, nebo i veřejné. Dlouhodobě mě zajímá obraz, prostor a divák. Správné měřítko, a zda obraz může v divákovy vyvolat emoce.

Jak jste se dostal k práci na paláci Drn?

Stanislav Fiala mne oslovil před několika lety na základě doporučení. Před tím jsme se neznali, ale když mne Standa poprvé provedl hrubou stavbou Drnu, byl jsem absolutně nadšen z jeho přístupu, myšlení i experimentování, které mi bylo velmi blízké. Bylo mi jasné, že to, o co se pokouším pouze ve dvou rozměrech v obraze, on bravurně zvládá v obří hmotě.

Jaké jste měl od Stanislava Fialy zadání?

Na začátku mi Standa vyprávěl celou filozofii Drnu, zadáním byly pouze světlíky na schodištích a garážový vjezd. Později k tomu přibýly otisky dezénu pneumatik, číslování parkovacího stání, šlápoty

a navádějící směr k výtahovým šachtám a nakonec i kavárna. Netušil jsem však, že z několika měsíců bude několik let spolupráce. Nikdy předtím jsem nedostal takovou volnost, svobodu, která zároveň v sobě nesla velkou zodpovědnost.

Fascinující je zejména vaše výmalba garáží, působí velmi svobodně, spontánně, jako svébytné umělecké dílo. Měl jste předem promyšlený přesný koncept, nebo se rodil teprve v průběhu malby?

Na začátku jsem měl dvě orientační verze vizualizací na A4. Celý návrh byl pouze v hlavě a rodil se za pochodu, stejně jako celý Drn. Věděl jsem, že to nikdo jiný než já nemůže namalovat, a snažil jsem se k tomu přistupovat jako k obrazové ploše. Hlídal jsem si každý centimetr čtvereční.

Jak dlouho trvalo, než byly garáže „vymalovány“?

Řádově měsíce. Malbu jsem začal nejprve na stěnách a stropě, později Standa přišel s nápadem, jestli bych nechtěl pojednat i vjezdovou rampu, tak jsem musel za pochodu přemýšlet nad technologií i trvanlivostí. Byla zde obří konstrukce lešení, pod kterým projížděla nákladní auta, která jsem neustále „číchal“. Musel jsem na lešení téměř ležet a představovat si, jak to celé bude vypadat ze spodu. Bylo to fyzicky velmi náročné, zvláště poslouchat názory všech tří set dělníků, kteří pod lešením chodili do práce a nahlas komentovali mou malbu. Navíc vrátná, napůl bezdomovkyně, mne neustále sledovala a všem dělníkům negativně interpretovala mou černou malbu.

Ona však není černá, ale také zlatá. Podle čeho jste zvolil tuto velmi nezvyklou barevnost?

Všichni velmi dobře známe garáže ze všech možných obchodních center, supermarketů a jiných administrativních budov šedé a špinavé. Lákalo nás dostat do prostoru garáží něco, co člověka může přesahovat, proměnit jeho pohled a zasáhnout jeho myšlení nebo spiritualitu. Já si to pro sebe nazval kaplí či jeskyní, Standa zase hovořil o galerii.

Jak jste si poradili s otisky nohou, které slouží jako směrovky pro návštěvníky?

Oslovil jsem všechny spolupracovníky, od architektů, jejich žen a dětí, až po manažery a další kolegy, kteří se na vzniku Drnu podíleli. Bylo zajímavé sledovat klenbu chodidel, jejich typologii a chůzi samotnou. Je to zároveň i poměrně intimní mýt všem účastníkům nohy, u žen jsem se setkal s ostychem, když přišly v punčocháčích a nalakovanými nehty, že si je samy doma domyjí, ale já věděl, že už to pak nepůjde.

Měl jste nějaký umělecký vzor, který vás při malbách v architektuře inspiroval?

Vzory ani předobrazy si nikdy nepředstavuji. Myslím od začátku na vlastní představy, způsob provedení, technické vlastnosti, formu a stále si to nosím v hlavě a zvláště v noci před spaním si do nekořneča představuji, jak to celé budu vytvářet, musím si nanečisto projet celý slalom několikrát po sobě, každý metr znovu a znovu. Vyžaduje to velkou koncentraci

FOTO: GÁBINA FÁROVÁ

PATRIK HÁBL (1975),

oceněný Waldesovou cenou a cenou Europol, byl nominován v Top 10 na Osobnost roku za nejvýznamnější umělecký počín roku 2013. Vytvořil řadu prostorových vstupů současného umění do významných historických staveb, mezi nimi například intervence „postních obrazů“ v akademickém kostele Nejsvětějšího Salvátora, intervence ve stále expozici středověkého umění v Anežském klášteře nebo instalace v expozici Umění Asie a starověkého Středomoří v Národní galerii Praha. Velké ohlasy vzbudila jeho samostatná výstava v Centru současného umění Dox Transformace krajiny. V roce 2015 byl vybrán odbornou komisí na Biennale do Pekingu a na podzim představil své práce v Japonském Kjótu. Patrik Hábl pedagogicky působí na VŠUP v Praze. Je členem sdružení UB a Hollar.

a fyzický výkon, na který je třeba se dlouho připravovat. Představuji si celé situace před vznikem díla, během vzniku i po něm, vyžaduje to velkou dávku empatie. Potom se to snažím uskutečnit a žasnu nad tím, jak mne během procesu začnou napadat další a další možnosti, které okamžitě zapojuji do své práce. Je to poměrně rychlá jízda, kdy během procesu malby musím okamžitě reagovat a ihned vyhodnotit situaci správným směrem. Jsou to často nenávratné situace, ze kterých není už cesta zpět.

V Drnu jste se významně podílel také na podobě kavárny, kde jsou stěny pojednány různými vzkazy rytými do omítky. Jak jste je získali a podle čeho jste vybírali ty, které na zdi nakonec objevily?

Celkový koncept jsem si pracovním nazval „zeď nářků pražské kavárny“, kdy jsem se na jedno místo pokusil shromáždit větší množství lidí různých sociálních skupin a vrstev, kteří bez cenzury škrábali vzkazy, šifry, piktogramy, texty, nebo i kresby – cokoliv je napadlo. Nejtěžší bylo vymyslet, jak vše uskutečnit. Několik měsíců jsem si vytvářel vzorky, do kterých jsem zkoušel škrábat, tak abych to časově vůbec stihl pojmout. Šlo o poměrně velkou plochu

a dostat do ní intimní grafickou podobu záznamu tak, aby to přitom celé hned neztvrdlo, byl poměrně velký oříšek. Já jsem byl pavoukem, který se snažil to celé zasíťovat a mít celou plochu pod kontrolou. Dodnes si přesně pamatuji, co kdo škrábal, a bylo úsměvné pozorovat různé manažery, kteří měli své vzkazy, nebo děti, architektky, studenty, někteří reagovali na něčí vzkaz a dali mu jiný význam. Bylo to místy velmi sofistikované a štavnatě vrstevnaté.

Nedávno byla otevřena na Palmovce kancelářská budova, kde jste spolupracoval s architektky Janem Aulíkem a Jakubem Fišerem, vaše malba se objevuje ve vnitřní Lahofer. Jak chcete předejít tomu, abyste nedostal nálepku módního malíře exkluzivních staveb?

Nálepka a šuplíkům se asi nikdo neubrání, nicméně vstoupit do architektury je pro mne vždy jako skočit do hluboké vody, nejprve se ponořit, udržet dech pod hladinou a pokusit se přeplavat dlouhou vzdálenost v daném čase a neutopit se. Pro mne je velmi důležitý dialog s architektky, kdy věc nevznikne samoučelně sama pro sebe. Pokud jsou architekti ochotni tento dialog vést a společně dojít

k synchronizaci obrazové plochy a architektury, tak to smysl dává. Pokud je však obraz od začátku vnímán jako dekorace, pak to pro mne smysl nedává.

Děláte rozdíly mezi volnou malbou obrazů a mezi nástěnnými malbami v architektuře?

Obraz na plátně je mojí srdeční záležitostí. Dřív jsem obraz musel vysedět, ale dnes jde spíše o živější proces. Na plátně testuji a zkoumám různé přístupy, způsob tvorby je mnohem svobodnější a spontánnější, kdežto u nástěnných maleb je zase mnohem náročnější fyzická kondice.

Kdy zažíváte pocit zadostiučinění z vlastní tvorby?

Nejlépe je mi však pokaždé v procesu malby.

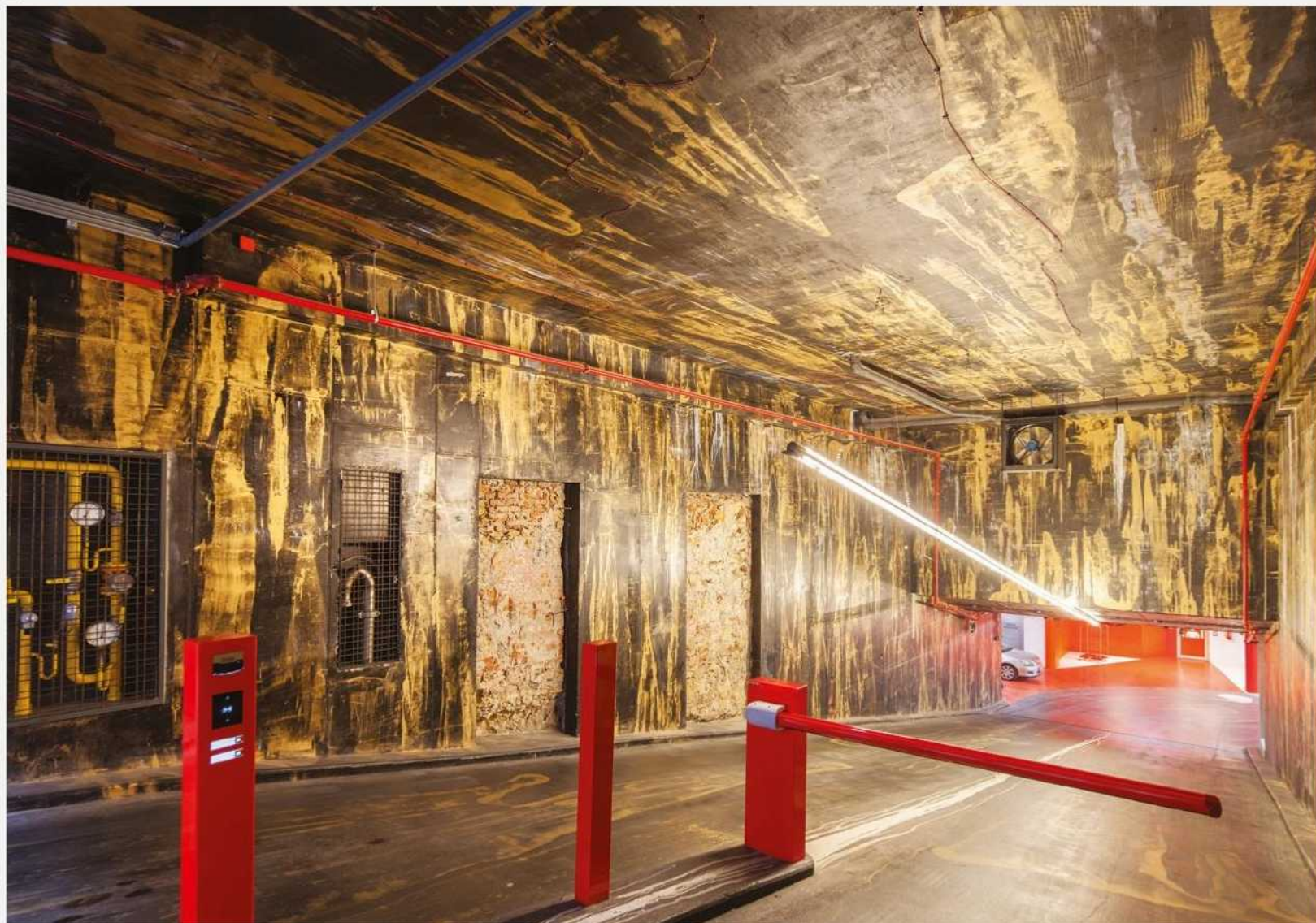
V okamžiku, kdy mám pocit, že obrazová plocha funguje a je jedno, jestli je to garáž Drnu, stěna pivnice ve Šporkovském paláci nebo plátno na rámu.

Děkujeme za rozhovor.

Rozhovor připravil Petr Volf.

17 Podesta hlavního schodiště, grafika na skle, Patrik Hábl

18 Vjezdová rampa, DRN, malba na stěnách, stropě a rampě, Patrik Hábl

VRSTVY

Koncept výtvarného řešení vlnářství Lahofer ve Znojmě pracuje s interpretací geologických, archeologických, ale i historických vrstev, které jsou tolik příznačné pro tuto oblast.

MALÍŘSKÝ KONCEPT VLNÁŘSTVÍ LAHOFER

Místo: Znojmo

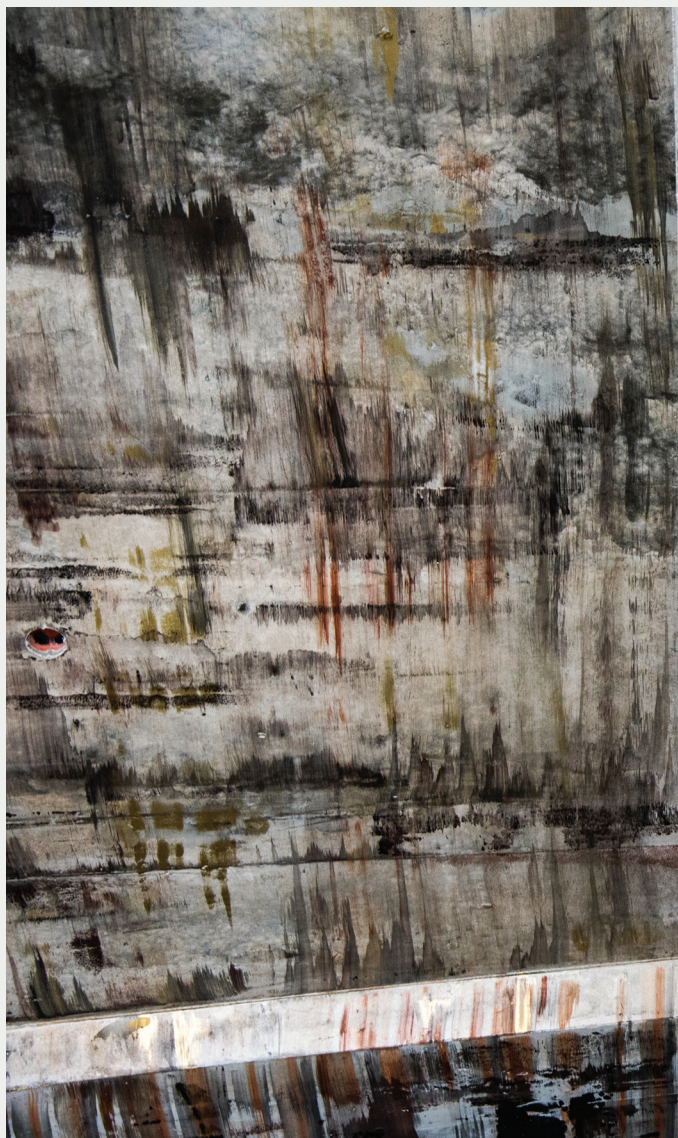
Investor: Vlnářství Lahofer

Autor: Patrik Hábl

Autor budovy: Chybík+Křištof Architects and Urban Designers

Realizace: 2019

Foto: Pavel Barták

Znojmo si prošlo časem silnou historickou proměnou od prvních křesťanských misí z Pasova, období vlády Přemyslovců, později Lucemburků, až k rekatolizaci po bitvě na Bílé hoře a následnému dobytí Švédy. V každém období dochází k historickým proměnám, stejně tak i geologické složení půdy se na Znojmsku často liší.

Koncept vychází z barevnosti řezu půdy, která je specifická a výjimečná pro tuto oblast, stejně tak i pro kvalitu vína, o které rozhodují další faktory a okolnosti, jež Francouzi nazývají „terroir“.

Z vizuálního hlediska se v této oblasti objevuje barevná škála zeminy od sytých červených, okrových, oranžových, ale

i šedých a černých, až k odstínům puzzuolia tuto probarvenost řezem půdy tvoří písčité vrstvy, hlubinné vyvěřeliny, žula, granit s naplavenými slínou, jílem nebo kaolinem.

Barvy vnímáme různým způsobem a vše se odehrává pouze v naší hlavě a našem oku, kdy můžeme slyšet barvu a vidět zvuk. Každá barva má svou frekvenci a jinou vlnovou délku, stejně tak i půda, na které je závislá vinná réva, délka kořenů, velikost bobulek a jejich šťavnatost, musí mít dostatečný podíl minerálů a vláhy. Celý podzemní systém vinné révy je alfou a omegou celého vinařství a kvality vín.

Znojmo leží u východního okraje Znojmské pahorkatiny v tzv. Znojmské

kotlině a tvoří křižovatku mezi Brnem a Vídní. Stavba vinařství Lahofer leží v krajině mezi vinohrady a žebrová síť klenby vychází z jednotlivých řádků vinohradu. Stejný princip řazení se objevuje také v malbě.

Malba, která pokrývá plochu klenby, asociuje řez zeminou, písčivými půdami, až někde dál k jádru země. Návštěvník se tak v degustaci vína vizuálního zážitku může ponořit ve své „expedici“ nejenom do míst nejstaršího slovanského hradiště a projít v čase místem oblasti Znojma ať už přeneseně, nebo i fyzicky mezi řádky vinohradu.

Znojmo si prošlo časem silnou historickou proměnou od prvních křesťanských misí z Pasova, období vlády Přemyslovců, později Lucemburků, až k rekatolizaci po bitvě na Bílé hoře a následnému dobytí Švédy. V každém období dochází k historickým proměnám, stejně tak i geologické složení půdy se na Znojmsku často liší.

Koncept vychází z barevnosti řezu půdy, která je specifická a výjimečná pro tuto oblast, stejně tak i pro kvalitu vína, o které rozhodují další faktory a okolnosti, jež Francouzi nazývají „terroir“.

Z vizuálního hlediska se v této oblasti objevuje barevná škála zeminy od sytých červených, okrových, oranžových, ale

i šedých a černých, až k odstínům puzzuolia tuto probarvenost řezem půdy tvoří písčité vrstvy, hlubinné vyvěřeliny, žula, granit s naplavenými slínou, jílem nebo kaolinem.

Barvy vnímáme různým způsobem a vše se odehrává pouze v naší hlavě a našem oku, kdy můžeme slyšet barvu a vidět zvuk. Každá barva má svou frekvenci a jinou vlnovou délku, stejně tak i půda, na které je závislá vinná réva, délka kořenů, velikost bobulek a jejich šťavnatost, musí mít dostatečný podíl minerálů a vláhy. Celý podzemní systém vinné révy je alfou a omegou celého vinařství a kvality vín.

Znojmo leží u východního okraje Znojmské pahorkatiny v tzv. Znojmské

kotlině a tvoří křižovatku mezi Brnem a Vídní. Stavba vinařství Lahofer leží v krajině mezi vinohrady a žebrová síť klenby vychází z jednotlivých řádků vinohradu. Stejný princip řazení se objevuje také v malbě.

Malba, která pokrývá plochu klenby, asociuje řez zeminou, písčivými půdami, až někde dál k jádru země. Návštěvník se tak v degustaci vína vizuálního zážitku může ponořit ve své „expedici“ nejenom do míst nejstaršího slovanského hradiště a projít v čase místem oblasti Znojma ať už přeneseně, nebo i fyzicky mezi řádky vinohradu.

01 Pohled na areál od Libeňského mostu (budova IV)

PRŮNIK KANCELÁŘSKÝCH MNOŽIN

Zatímco o osudu unikátního Libeňského mostu se ještě diskutuje, v jeho předpolí panuje čilý stavební ruch. V území, do značné míry definovaném objekty Josefa Pleskota, vznikl nový administrativní komplex, který v sobě integruje mimo jiné i historickou tovární halu a prvky současného umění.

**NOVÝ KANCELÁŘSKÝ BLOK
PALMOVKA III. A IV. V LIBNI**

Místo: Praha 8-Libeň

Investor: Metrostav Development

Autoři: Jan Aulík, Jakub Fišer, Leoš Horák

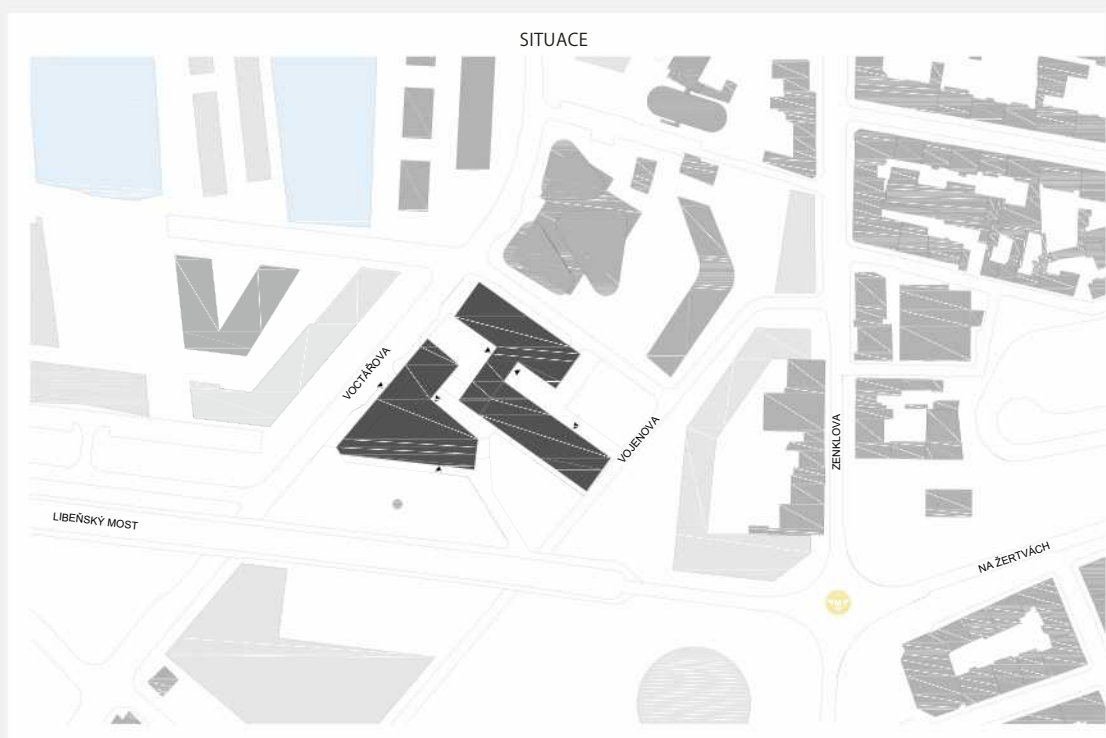
Spolupráce: Alena Sedláková, Petra Skalická, Lucie Chroustová, Jakub Hemzal, Monika Čížková, Jan Bárta

Generální dodavatel: Metrostav divize 3

Projekt: 2012

Realizace: 2018

Foto: Jan Slavík / AI photography,

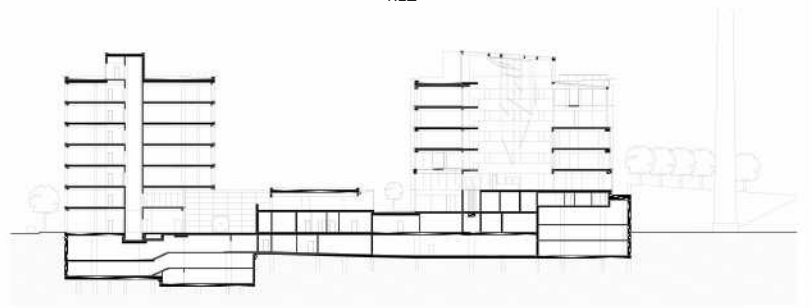
02 Pohled na areál od Palmovky

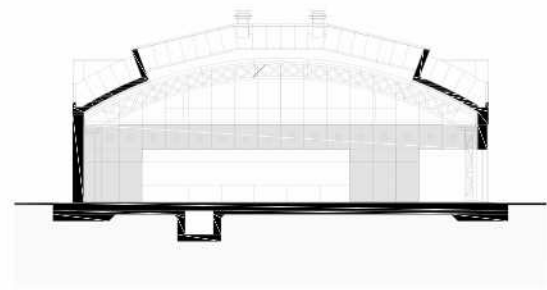
PŮDORYS 1NP

ŘEZ

ŘEZ HALA

Autorská zpráva

Nové kancelářské budovy nejsou u nás zvláště oblíbeným druhem typologie u laické, ale ani u odborné veřejnosti a nic na tom nemění ani argumentace, že se mimo jiné jedná o náhradu pracovních příležitostí z bývalých průmyslových čtvrtí, jako byly například Smíchov, Vysočany a je i Libeň. Kancelářské budovy ale při splnění určitých urbanistických předpokladů mohou být normálním městotvorným prvkem s městským parterem a některé z nich je v budoucnosti poměrně jednoduché změnit v bytové a další funkce.

Urbanistický koncept námi navržené zástavby navazuje na předchozí práci architekta Josefa Pleskota, na stávající kancelářské budovy Palmovka I. a II. a také na jeho Urbanistickou studii Libně z roku 2010. To, co bylo pro naši práci z této Urbanistické studie podstatné, bylo především chápání této části Libně s její historií židovské čtvrti jako specificky prostupného území bez rigidního blokového schématu.

03

Zakázka získaná na základě architektonické soutěže pořádané společností Metrostav Development byla pro nás mimořádnou příležitostí v několika rovinách. V urbanistické rovině to byla možnost aktuálně vyjádřit městský blok, redefinovat jeho charakter pro konkrétní prostředí a funkci. Současně také zapojit do prostorových vztahů navrženého bloku i historickou výrobní halu, technickou kulturní památku. V architektonické rovině to byla příležitost navrátit do budov umělecká díla tvořená už jako jejich součást, tak jak to bylo v historii běžné.

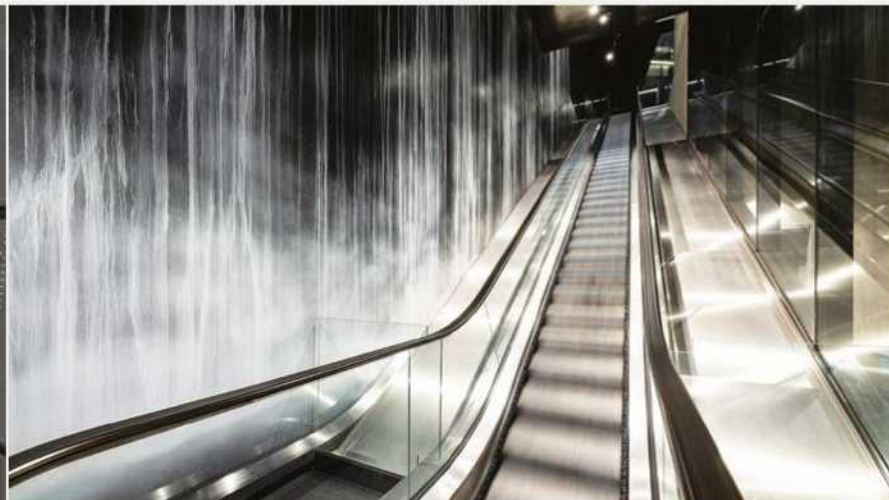
Blokové schéma zástavby obecně nenahraditelné pro definování srozumitelného veřejného prostoru a spolupůsobení jednotlivých domů jsme přizpůsobili specifické situaci dvou kancelářských budov tvořících s konverzí staré výrobní haly strukturu jasně prostorově vymezenou do ulice Voctářovy i k Libeňskému mostu, ale pro veřejnost průchozí přes široké pobytové schody a malou piazzetu směrem k Libeňskému přístavu. Všechny tři objekty jsou

06

04

05

do sebe zaklíněné s malými mezerami, spárami mezi nimi a tvoří „porézní blok“, prostupný blok.

Historická výrobní hala byla od počátku uvažovaná jako trvalá součást navrženého bloku, v průběhu projektu byla pro svoje unikátní dřevěné sbíjené vazníky na rozpon necelých 21 metrů zapasána jako technická kulturní památka, což ještě zesílilo její význam v celé struktuře a důraz na její památkově korektní obnovu i funkční využití. V části haly je navržena veřejně přístupná restaurace, ve zbývajících částech je připravena pro výstavní účely.

Součástí obou kancelářských budov jsou i dvě umělecká díla umístěná v jejich veřejně přístupných částech.

V budově III. je umělecké dílo umístěné v prosklené hale, spojujícím článku mezi vlastní budovou a historickou halou. Tato hala je integrujícím článkem celého bloku a má celou řadu funkcí. Je v ní lobby, vstup do restaurace, bezbariérové propojení

s úrovní Libeňského mostu a kavárnou i průchod z piazzety k ulici Vojenově. Umělecké dílo je přibližně tři metry vysoká skulptura s názvem Průnik od Jana Poupěte odkazující na průmyslovou minulost místa s Libeňskými doky, naznačuje pomyslnou osu mezi Libeňským přístavem a historickým centrem Libně.

V budově IV. umělecké dílo představuje rozsáhlá nástěnná malba Vodopád od Patrika Hábla v prostoru eskalátorového koridoru spojujícího ulici Voctářovu s výtvarně řešeným centrálním atriem, v jehož nejnižším podlaží je lobby objektu IV. a propojení na Libeňský most.

Budova III. má sedm nadzemních podlaží a podlažní plochu 11 270 m², budova IV. také sedm nadzemních podlaží a podlažní plochu 12 400 m². Historická jednopodlažní hala má v části restaurace plochu 640 m² (vč. jejího zázemí), ve výstavní pak plochu 850 m².

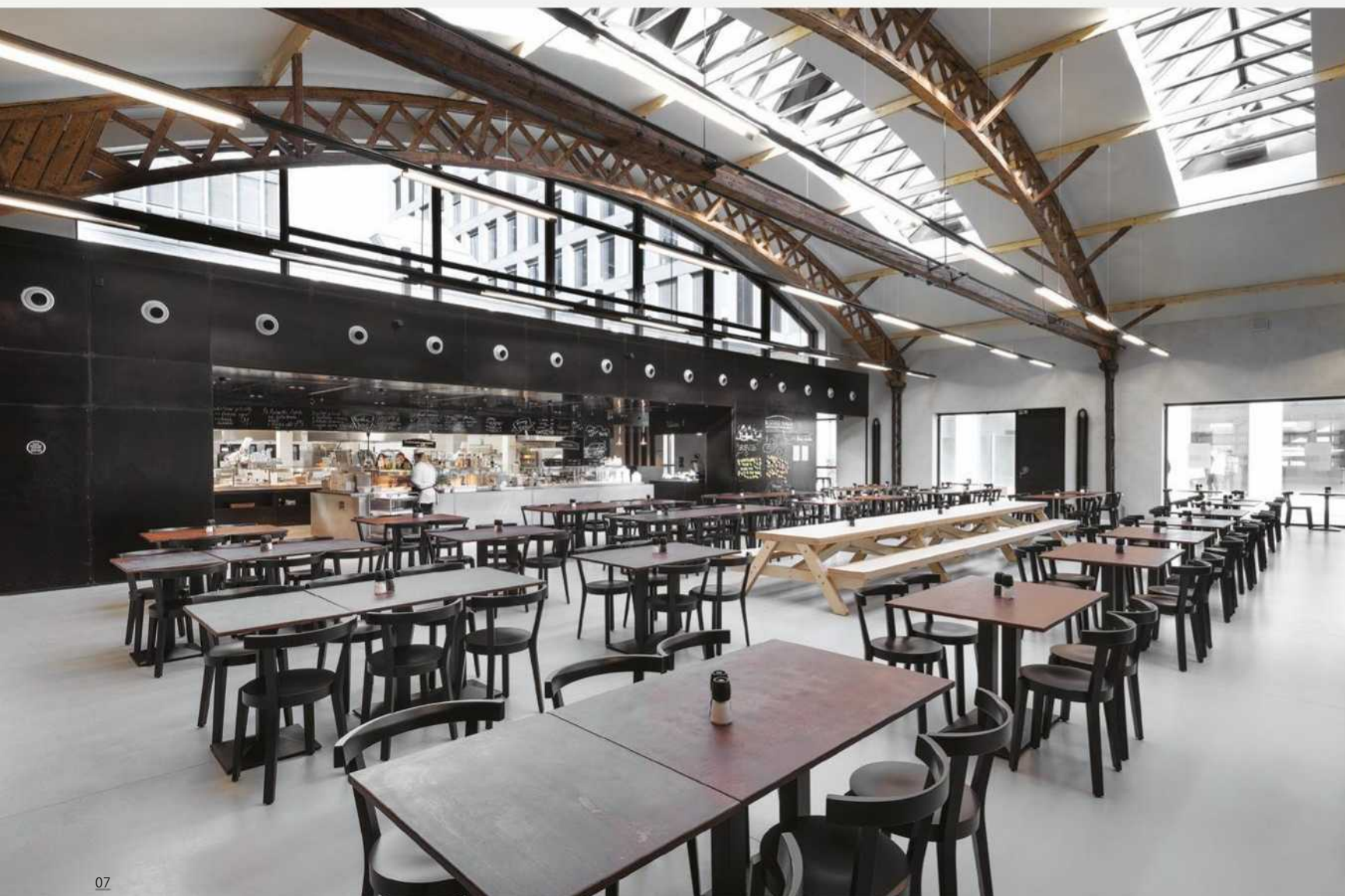
03 Zahrada na střeše budovy IV.

04 Atrium v budově IV.

05 Nástěnná malba P. Hábla Vodopád v budově IV.

06 Celkový pohled na areál z Voctářovy ulice

07 Jídlna v rekonstruované historické hale

07